

RE-FORMATIO

MEDDELELSER OM KIRKELIG
FORYNDELSE

SE: BRUDGOM
MEN: KOMMER

STÅ: OP: GÅR
HAM: IMØDE

SE DIN KONGE KOMMER

Hvis det nu blev meddelt, at kongen kom på besøg, mon vi så ikke allesammen ville strømme ud til hovedvejen? Alt hvad vi har af fæner og småflag skulle frem. Og hvis der var tid, skulle der også nok blive rejst en

æresport - stor og flot - med kongens navnetræk og "Velkommen!". Sognets spidser skulle holde tale for kongen. Sådan ville vi hylde landets konge, selv de, der synes, at det er pjattet at rende efter sådan noget.

Til advent lyder det til kirken: "Se, din konge kommer til dig!" Ja, kongen kommer. Kongen er Kristus.

Palmesøndag sidste år - 1. søndag i advent har evangelium fælles med palmesøndag - indviende en dansk biskop en gammel jernbanevogn til kirke. Der var ikke gjort meget for at skjule, at den nye kirke var en jernbanevogn. Der stod stadig "Løn Dem ikke ud" ved vinduerne og "Rygere" og "Ikke-rygere". Der var en vældig modsætning mellem den fine bispekåbe og det nye tarvelige kirkerum. Det må biskoppen også have følt, for han sagde noget om, at kirkens væsen var at være fattig og uanselig som det æsel, der bar Jesus. Imens glædede mange sig over, hvor billigt det nu kunne blive at få nye kirker. De kunne jo bare indrettes i gamle zigjærnervogne, jernbanevogne og blikskure. Samtidig bygges benzinstationer, bankfilialer og børnehjem for millioner af kroner; de ligner jo også paladser. Men kongens bolig skal

helst være tarvelig. Hvis Danmarks konge kom på besøg, mon han så ville få et telt at sove i? Det sogneråd, som ville gøre det for at spare, levede nok ikke længe. For selv om kong Frederik ikke har ret meget af regeringsmagten, ville vi dog alligevel vise ham ærbødighed og respekt.

Men Kristus er en virkelig konge. "Der skal ikke være ende på hans rige". Ingen kan fratage ham magten og overgive den til ministre og folketingsmedlemmer. De, som har Kristus til konge, har også en leder, en, som kender til regeringsmåden. Vi ved, at vi kan stole helt på ham. Hvad han siger og gør, er sandt og ret. -Dengang bar æslet Jesus ind i Jerusalem, men i dag bæres han af apostelvidnesbyrdet ud i verden til alle folkeslag ved sine gesandter, som er kaldet og indviet til tjenesten af ham selv. Derfor skal alle præster prædike, at "den ærens konge kommer hid; han hersker over alle land og er al verdens frelsermand". Den tro gesandt forkynnder det, som kongen vil have sagt, nemlig, at kongen kommer og vil tage plads på sin kongetrone, kirkens alter. Der vil kongen se sit folk samlet om sig, ellers kan han ikke værne det mod fjenderne.

En konge vil hylde som konge. Og et kongetro folk vil også føle det som den naturligste sag i verden at hylde sin konge. Folket i Jerusalem brugte alle forhåndenværende midler til at hylde Jesus. De tog deres pæne og gode kapper af og lagde dem på den støvede vej. Sandelig, deres konge skulle da ikke støves til af en beskidt vej. Eller andre skar grene af træerne for det sammes skyld. Sådan vil enhver ordentlig menighed hylde sin kon-

ge og herre, Jesus Kristus. Derfor er det bedste ikke for godt, når det drejer sig om mødestedet mellem konge og folk. Det forstod vore forfædre i middelalderen, da de byggede deres skønne gudshuse, Gud til ære og os til arv. Men når vi i nutiden kører en bedagat jernbanevogn ind på et sidespor eller sætter et lidt forstørret sommerhus op, sker det jo ikke for den danske menigheds enkeskærv, men for en lille brøkdal af vor materielle velstand. Vi burde skamme os! for er det en ret hyldest til den himmelske konge? Nej, det vidner kun om folkets mangel på tillid til kongen, at han virkelig kommer, som hans gesandter har fået besked på at sige. Til den

rette hyldest hører, at de bedste materialer og de skønneste ting bliver brugt til kongens tronsal. Men den allerskønneste pryde for tronsalen er dog folkets masser, når de kappes om at bringe deres hjerteligste hyldest; den glæder kongen sig over. Så vil han dele sin kongelige herlighed og sit kongelige måltid med sit folk.

Skulle du så ikke også som folket i Jerusalem hylde ham med kirkens gamle hyldest: "Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn! Hosanna i det højeste!" Da vil kongen glæde sig. For så ved han, at han har et folk til at sende ud som kristne i hverdagen.

Anders Studsgård.

KIRKEDAGENE i Randers 23.-25. oktober.

Det, der bærer sådanne kirkedage, og som giver dem holdning, er de messer, der fejres, og de tidebønner, der bedes, sådan som det da også var tilfældet ved dagene i Randers.

Det viste sig, at Randers (Sct. Mortens kirke og KFUM) i høj grad er velegnet som ramme om et sådant arrangement.

Der skal ikke her gives noget referat af foredragene, men det gælder for dem alle, at de blev fremført på en levende måde og tydeligt nok med udgangspunkt i messens begivenhed.

Lørdag aften fortalte provst Riisager i ord og billeder om "Husets herlighed" - hvordan de kristne gennem tiderne har søgt at udtrykke den - lige fra den første kristne basilika

blev bygget. Foredraget blev fulgt op søndag eftermiddag med en udflugt til nogle af omegnens kirker.

Processionen ved vesperen om sonda-

gen fik et festligt forløb i det til formålet velegnede kvarter omkring Sct. Morten - en levende understregning af pilgrimstanken.

M.h.t. messerne ved kirkedagene har der ofte været udtrykt skuffelse over, at man om søndagen skulle "spises af" med værtssognets højmesse (som det også var tilfældet i Randers) - for når man nu var kommet langvejs fra o.s.v. Det er på en vis måde forståeligt nok - på den anden side udtrykker netop det forhold den situation, den højkirkelige bevægelse står i - understreger den sammenhæng, ind i hvilken det højkirkelige anliggende skal tales. Der må efter min mening aldrig blive tale om at fejre en speciel højkirkelig højmesse for højkirkelige til erstatning for værtssognets - da først kan man tale om, at bevægelsen er et lukket foretagende. Der er kun at vente på, at det sogn, kirkedagene på et givet tidspunkt gæster, er nået frem

til at fejre messen på en måde, der klarere giver udtryk for dens væsen, end det autoriserede ritual formår.

På KFUM var der udstillet kirkelige paramenter - for en del arrangeret således, at man havde dækket et alter

og et hjemmeberettelsesbord med alt, hvad dertil hører.

Alt ialt nogle gode dage - præget af god stemning. Sagt på jydsk: Rander er ikke noget dårligt sted at afholde kirkedage.

H. C. Christensen.

KOMMENTAR

LINDHARDTS TVANGSTANKER

Ikke alene de unge og ubefæstede studenter henrykkes af professor Lindhardts problematiske "indfald", men også de ældre lyksaliggøres af hans tvivlsomme kirkehistoriske analyser og firkantede analogier. Således optrådte han på en "kirkedag" i Alderslyst den 24. oktober som "en af højkirkelighedens navnkundigste modstandere", hvis man skal tro referatet i Silkeborg Avis af hans "vægtige indlæg".

De som ikke selv skulle være kommet på de tanker før, får der af en professionel kirkehistorikers ord at vide, at det, som har kaldt højkirkeligheden frem eller i det mindste givet den vind i sejlene, er kirkens demokratisering i årene efter krigen, med adgang for en menighed til at skaffe sig af med en præst, som den er blevet gal på, med bortfald af tilmelding til kirkelig valgliste og adgang for kvinder til at søge præsteembede.

Det er nemlig "embedet, der er ryggraden i al højkirkelighed".

Efter at Lindhardt således ved hjælp af sin "Tekno"-kasse og sine sociologiske klicheer har flikket dette højkirkelige skelet sammen, går han over til at klæde det på; og her har han nok at tage af. L. er nemlig levende optaget af messeskrud, albaer, stolaer, korkåber og manipler. Ja, da

han i sin tid skulle anmelde "Præsten i tjeneste" i Jyllands-Posten, udviklede han sig i den grad i messetøj og andre gejstlige gevandter, at han blev hængende deri som en Laokoon i slangerne og aldrig nåede frem til en vederhæftig vurdering af bogens mere væsentlige anliggender. Men som sagt, fjendskab mod demokratiet er højkirkens struktur, og kødet på dette skelet er $\frac{3}{4}$ -katholsk begejstring for liturgier og særlige præsteklæder.

Er det ikke mageløst? Nej, det er det alligevel ikke. For L. kommer så i tanke om, at andre lavkirkelige end han selv kludrer slemt med messetøj, omend disse gør det med en positiv indstilling. Visse folk fra l.m. og K.F.U.M. ynder jo at vade rundt i messeskrud ved lejligheder, hvor det ingen liturgisk og symbolsk begrundelse har. Her har L. set ret, også når han anker over disse festgudstjenester, hvor "der ikke mangler noget i retning af liturgiske påfund, men det festlige ligger i, at man stryger altergangen, så man ikke kommer til at genere de indbudte honoratiore". (De udhævede ord beviser, at L. er en flittig læser af Re-formatio. De svarer næsten ord til andet til, hvad jeg flere gange har givet udtryk for der.

Men der er intet at indvende mod, at historikere hugger, hvor de kan, hvis det, de finder, er rigtigt).

"Man vader i messetøj", skrev L. i Jyllands-Posten. Alligevel indvender han nu mod grundtvigianerne, at den kamp, der af dem har været ført mod højkirkeligheden, er forfejlet, fordi den mest har vendt sig mod garderobespørgsmålet. Også en rigtig iagttagelse! Der kan man altså se, hvor galt der går, når det er med L., der går - eller vades.

Længere fremme pådutter L. højkirkeligheden, at den betegner "de nuværende bisper som statslakajer, der kryber for de politiske magthavere". Så uhøfligt og mangelfuldt ville dog vel ingen højkirkelig udtrykke sig; og på den anden side er det jo ikke det værste, man kan sige om folk, at de indretter sig efter magthavere. Det gør vi jo alle af og i. Nej, betænkeligt bliver det først, hvis det er noget, man gør med en god samvittighed og de bedste hensigter. Man sammenligner således med visse præster og teologer, der for at gøre sig acceptable opad og nedad aldrig kan dy sig for at sparke til præsteembedet og så efterhånden kommer til at bilde sig selv ind, at de dermed "viser Gud en dyrkelse", Johs. 16,2 (6.s.e.påske).

Kan man så tilmed få lejlighed til at sige noget ondt om de højkirkelige, er man ret på de banede veje. Skal man tro Silkeborg Avis' referat, kan man ikke frigøre sig for det indtryk, at for L. er det mindre væsentligt, om det er sandt, bare det kan siges: "På mange måder" skal højkirkeligheden være udtryk for en oplevelsesreligiøsitet. "Nadveren er kun et middel til at opleve den religiøse ekstase", ("kun"!). Hvilke ekstatiske personer tegner her for L. højkirkeligheden? eller kanhånden han mener, at hele Herrens folk er profeter (4. Mos. 11,28). "Oplevelser skal føre til, at man ved nådens indgydelse bliver et helligt

menneske". Det er altså kommet så vidt nu om dage, at det for en kirkehistorisk professor er noget nyt, at man skulle helliges ved sådan noget som brugen af nådens midler. Hvordan så denne helligelse, uanfægtet af L., i hvert enkelt tilfælde skulle ytre sig, kan den aldrig føre til det, som L. dernæst insinuerer, at "syndernes forladelse bliver der ikke brug for i denne forbindelse". Muligvis har L. og hans disciple glemt nadverindstiftelsens ordlyd, som netop - "i denne forbindelse" - taler om "syndernes forladelse"; og jeg gad se den højkirkelige nadverliturgi, hvor dette led skulle være strøget.

Professoren er hverken tyngtet eller hemmet af hensyn til Bibelen, når han til slut om embedsbetragtningen deklarerer: "Det er her højkirkeligheden viser, at den ikke er evangelisk men katolsk". Bortset fra dette falske alternativ er det da revnende ligegyldigt, hvad L. eller statsprotestanterne mener om de ting, hvis evangelister og apostle skulle vise sig at mene og meddele noget andet. Det eneste sted i Bibelen, hvor man møder tilslutning til en pietistisk eller nyprotestantisk forståelse af "det almindelige præstedømme", er hos Kora, Datan og Abiram. Man slå selv efter i 4. Mosebog kap 16 for at se, hvilken græsselig ende dette "demokratiske" oprør fik.

C. B. Hansen.

DEN KRISTNES ADFÆRD.~1

Uddrag af foredrag ved kirkedagene i Randers.

Det kristne adfærdsmønster. I morgen er det hverdag, og lang er ugen til søndag. De vil have besked. Konkret, kontant. Er det ikke ordene? Generalstabskort, strikkeopskrift. Ellers bedre: Indtil 14 vaskeprogrammer. De trykker på den ønskede knap, og alt går af sig selv. De går også. Maskinen vasker for Dem, medens De er borte. De ved ej selv hvorledes. Men brug fantasien og prøv at fornemme det uoverskuelige mylder af mennesker, som har alt muligt for, hver sit. Og prøv at fornemme det ukendte dyb i Dem selv.

Der er ét punkt, hvori mennesker til sidst mødes: Jesus Kristus; én vej, hvori de mange veje ledes ind: Jesus Kristus. Den åndelige magt i ham og i dem, der kender ham, er også altid den samme: Tro, håb, kærlighed. Alligevel tegner det kristne adfærdsmønster sig ikke ens århundrede efter århundrede, men er som det træder frem afhængigt af verdens modstand og verdens længsel. Det viser sig jo ikke på månen, men i menneskehedens verden, er i verden, som den til enhver tid ter sig, det sande vidnesbyrd om Jesu Kristi magt i mennesker. Men for at kunne opdagde det, følge det, tale om det, må høres, hvad Helligånden siger til menighederne. Til advarsel og til styrkelse. Under de forhold er fare på færde, fristelse til fald fra Kristus; under de forhold styrkes samfundet med ham. - Mon vi kan fange, hvad Helligånden hvisker den danske kirke i øret, især for vor egen skyld, men så vi dernæst ved ord og gerning kan vidne for folket om Guds herredømme?

Vi er afhængige af Jesus Kristus,

enten vi vil eller ikke vil. Men er vi os bevidst, at han er vor Herre, er vi fri. Da nyder vi frihed fra trældom under os selv og andre og alt det, som vil gøre sig til herre over os i stedet for ham. Som det vel erfarede - som en proces: Dragelse mod Gud - frigørelse fra al anden herredømme.

Det er hovedmotiv, som alle linjer leder frem til, alle andre farver fremhæver.

Tilværelsen er dramatisk - lad os sige det - fuld af dristige handlinger og rutinemæssige, af lidenskaber, skjulte og i udbrud, af skæbne, snart udfoldelse, snart forkrøblethed. Men det hører til dens særlige dramatik også at være træl. Vi må selv opleve den, ikke som tilskuere, omend i affekt, medskabende som det rette teaterpublikum ønskes at være, men sjæleligt og legemligt bærende den som trælle, der af og til prøver at stikke af, men altid bliver hentet hjem igen. Kristne er i så henseende ikke anderledes stillet end andre. Men vi er fri, fordi Gud er i hverdagen, og vi hører ham til. Ligesom den bortvegne slave Onesimus af den hellige Paulus blev sendt tilbage til sin herre Filemon som træl - og dog fri.

Kristne advares nu mod den flugt fra hverdagen, som dølger sig i en nedvurdering af det daglige arbejde til at være andenrangs beskæftigelse, medens "at sidde ved Jesu fødder", opfattet som alle slags fromme øvelser og læsning af andres gudelige overvejelser, skulle være det fornemste. Tværtimod at ringeagte det daglige arbejde, tabe modet, føle livslede, hvad er en meget udbredt synd, skal kristne

give sig hen deri, elske det for med Jesus Kristus at føre alt det tilbage til Gud, som er hans. - Nogle digtere og filosoffer kalder sig eller kaldes eksistentialister. Det er vi også. Intet i verden, godt som ondt, lukker vi øjnene for, og vi erkender, at vi er bundne til verden og ikke kan slå os løs. Men der er Kristus til forskel!

Den officielle forkyndelse vil nok som sædvanlig savne noget i det, vi siger - og advare imod det i vor tale, den mener fører bort fra vor arv. Fordi samme officielle forkyndelse ofte er så uændelig. Der er forkyndere, som elsker at forestille sig selv og andre i den sønderknuste tolders skikkelse og ikke vil andet. På grund af en lurende fristelse til ikke at være det og bare sige det, så det bliver lutter snak, skal de have at vide, at det er ved at kende Jesus, et menneske bliver som den tolder. De skal også have at vide, at evangeliet ikke kun standser os, men også er igangsatende. Gå bort og synd ikke mere. Vær da fuldkommen, som jeres Himmelske Fader er fuldkommen. - Andre forkyndere elsker den barmhjertige samaritaner, og trods al fortolkning og sang om Herren som vor næste føler de sig selvfølgelig som den barmhjertige samaritaner, og maner andre til efterfølgelse. De skal have at vide, at alene ved at lære Jesus at kende dages det for os, hvem vor næste er at være barmhjertig imod, ligesom Jesus viser os barmhjertighed. Her er evangeliet standsende. Hallo De der, kom nu ikke for godt i gang!

Måske også nogle af tilhørerne vil savne en ordentlig bredside skudt af mod velfærdssamfundets materialisme og sexdyrkelse og fritid, men vi spiser og drikker jo alle, elsker, hviler, sover, og deri skjuler sig berøringer af Gud, der indbyder os til at spise og drikke sin nadver, hvis kærlighed kan besynges med højsangens poesi, Gud, der byder os hvile hos sig og kalder

døden en søvn, Gud, vort brød, vor kærlighed, vort liv.

Det onde skabes jo ikke af velfærdet, men trives og yngler herligt deri. At mene det første ville svare til, at man troede den gamle snak, at man laver mus ved at stille ost på loftet. Det onde stikker dybere. Har altid været og altid ligget det fineste nær.

Nej, en anden person, som færdes overalt, altid er til stede, hvor vi er, skal der gøres opmærksom på, at han eller hun (men det er egentlig et intetkøn) kan ses i sin modsætning til mønsterets grundmotiv, tjenende til at fremhæve det.

Som bekendt kommer fjerntboende fremmede også til Danmark og bor her i længere tid for at lære. Men tro ikke derfor, at de er dumme. De har hjemme fra den opfattelse med, at vi er lykkelige og kristne. Nu kan det have sin vanskelighed at få vore gæster til at udtale sig om os, så vi præcist får deres opfattelse og vurdering af vore forhold. De er meget glade for at være her og synes, at vi er vældig søde og rare og hjælpsomme. Vil nødig sige noget ondt om os. Men deres vurdering skal også ske ud fra deres egne folks, fra vore vidt forskellige forhold, og derfor kan det falde dem vanskeligt at sammenligne og udtale sig.

Her nogle citater af en artikel i "Jordens Folk" skrevet af Erik Kirchheiner: "Som de ser os". - Døden er ligesom religionen - og i modsætning til sex - et emne, som den fremmede hurtigt lærer at holde sig fra. En af vore gæster siger: "Danskerne synes, det er uhøfligt at tale om døden og om Gud". En anden: "Når jeg spørger danskerne om Gud eller døden, svarer de: 'Ja, hvad mener De? - Hvad siger Deres religion?'" De svarer med et spørgsmål. Jeg får aldrig noget at vide. Det virker også chokerende på mennesker, der opdragne i missionskoler har fået et billede af Europa som

kristendommens brändpunkt, att være de eneste regelmæssige kirkegængere i det danske sogn, hvori de bor. Men læg særlig mærke til, hvad en ung dame fra Det nære Østen har opdaget: "Det er ikke brændende idealisme, der ligger bag danskernes idealer, det er snarere et meget stort ubehag ved al slags uorden, misstemning, modsætninger og fortrædeligheder, et ubehag ved alt, der er nedbrydende, fredsforstyrrende, irrationelt, ukontrollabelt. The Danes want everything to be just fine and all right". Rigtigt og pænt. Tak, vi kan selv fortsætte.

"Jeg forlanger kun, hvad jeg har ret til. Og passer mig selv. Ikke fordi jeg har noget imod nogen. Men lad dog andre om deres. Vorherre bevares, jeg har nok i mit eget. Jeg vil ikke rodes ind i noget. Og hvad er det, de laver i fjernsynet. Jeg vil have fred. Jeg vil være fri. Stol på det. Men derfor kan man jo godt komme sammen og have det lidt hyggeligt, ikke. Og det er så synd for negrene". - Uhyggeligt er det, man bilder sig ind at være nogenlunde på afstand af alt og alle og fri, og så er man dog svinebundet af

alt det ubestemmelige, som kaldes den offentlige mening. Den klæder os af og på.

Vi kunne kalde ham den perfekte dansker, ham der advares imod, men som sagt er det ikke nogen bestemt person. Det er en uånd, som har sneget sig ind på os alle, en plastictåge, sløven-de vore sanser og stivnende omkring os i et uigennemtrængeligt lag. Vi sidder i en boble. Just fine and all right. Derfor var det utroligt, ufatteligt, at de 4 betjente blev myrdet i vor hovedstad. Og længere tilbage, at tyskerne uden videre slog sig ned i vort land. Derfor kan man ikke til-lægge Gud nogen betydning. Og hvorfor i al verden skulle man så gå i kirke eller overhovedet beskæftige sig med kristendom? - Den uånds indflydelse er frygtelig og kan forvandle os til et lig i plasticpose. Derfor til modstand alle mand! Lige meget hvor, fronten er overalt. Og vent endelig ikke på, at det hele først skal være undersøgt af psykologer, psykiatere, sociologer, statistikere og religionsfænomnologer. (Afsl. næste nr.).

Edmund Jensen.

◆ PERISKOP ◆

FRONTFÖRKORTNING ~ en debatt i Sverige

Även i Danmark har man hört talas om den debatt, som pågått i Sverige om möjligheten till en frontförkortning, som hänger samman med den mycket allvarliga kris Sv. Kyrkan står i. Sv. Kyrkan är uppdelad i två markant motsatta läger, av vilka det ena till synes blir det alltmer starkare och vinner terräng på en mängd områden medan det andra visserligen kännetecknas av en mycket påtaglig förlamning och bristande initiativkraft,

men dock har den yttre makten och på en mycket viktig punkt kan trumfa igenom sin vilja, nämligen en fortsatt vigning av kvinnor till prästämbetet med stöd av statsmakten och ett allmänt demokratisk likställighetsideal.

Prof. Wingren (förrnamnet är Gustaf), som själv menar att kvinnor kan beredas tillträde till prästämbetet genom att man kallar det en "ordningsfråga", som han då (efter en ännu icke redovisad princip) menar vara av annan art

än t.ex. ordningen för upptagandet i församlingen (dopet) och ordningen för gudsfolkets sakramentala gemenskap med Gud (nattvarden), har ändå just i dagarna betecknat läget så allvarligt, att om "ja"-sidan till kvinnliga präster fortsätter med sin usla argumentering, som är så dålig att den icke kan accepteras av en människa med krav på intellektuell redbarhet, blir utvecklingen den, att hela det tillträdande prästerskapet kommer att stå på Kyrklig Samlings sida. Han menar att redan nu är den stora huvudparten av de blivande prästerna vid universitetet klara sympatisörer med Kyrklig Samling, och det är för honom ingen önskvärd utveckling. Läget är alltså det att om man inte gör ett allvarligt försök att reda upp denna kris, kommer kvinnoprästreformen att hållas vid liv av en liten grupp så kallat "konjunktursocialister" eller liknande, som av karriärhänsyn eller bristande lidelse för sanningen struntar i att tänka igenom det principiella i denna fråga, medan en överbärande del av prästerskapet icke vill kännas vid reformen. Och det blir alltmer uppenbart, att så kan det inte få gå till. I denna situation har prof. Riesenfeld kastat fram ett förslag till frontförkortning. Denna har presenterats i Kristeligt Dagblad 29/10 1965 och trots en del felaktigheter beträffande namn (det är t.ex. i Svenska Dagbladet den aktuella intervjun och debatten står att läsa) och respektiver personers åsikter, har dock prof. Riesenfelds motiv kommit relativt klart fram.

Prof. Riesenfeld har föreslagit en väg ut ur den ohållbara krisen. En frontförkortning. Det går då ut på, att Sv. Kyrkan 1958 (kvinnoprästbeslutet) tagit ett mycket allvarligt steg och nu gäller det att se det i ögonen. Riesenfeld arbetar mycket med referensramarnas betydelse i bibeltolkningen. Nu finns det för NT en re-

ferensram, som är objektivt given i den Kyrkas struktur, som skapat dessa skrifter och gjort urvalet av dem. Det är den enda adekvata referensramen. Man kan inte tolka NT utan en referensram och vill man hävda, att NT är en norm för Kyrkan, så hör till denna norm den struktur utifrån vilken de nytestamentliga skrifterna är tänkta, dvs strukturen i ämbetet, liturgin, organisationen osv. så länge man behåller denna referensram, kan man tolka NT efter dess egen intension, annars inte. Dvs skriften tolkas i den Kyrka, som i sitt faktiska liv bevarar den nytestamentliga församlingens uppbyggnad och sätt att fungera.

Enligt Riesenfeld behövs denna rättade referensram för Sv. Kyrkans del fram till reformationen. Där skedde så att säga ett halvt uppbrott från den. I reformationen finns två tendenser, en som positivt vill anknyta till urkyrkans struktur och dogma, en som innehåller en spiritualistisk tendens. Efter reformationen gick det dock trots allt att leva vidare på denna kompromiss. Men 1958 valde man definitivt den icke-nytestamentliga och icke-urkyrkliga linjen. Här gäller det nämligen själva livsnerven, den gudomliga ordningen för hela skapelsens mysterium, som Gud beslutat skall strukturellt synliggöras även i den nya skapelsens ordning först i Kristus och sedan i hans kropp, Kyrkan; relationen mellan manligt och kvinnligt, som kommer att bestå även i himmelen. Man har uppgivit Kyrkans syn på sig själv som ur-sakramentet, synliggörandet redan nu här i tiden av den himmelska fullkomlighetens ordning med en hierarkisk ordning, en liturgi och en fullt uppenbarad sanning, vilket i Kyrkan såsom den apokalyptiska församlingen motsvaras av Kyrkans föregripande hierarkiska ordning och liturgi och dogmat.

Det är givetvis för Riesenfeld ingen tvekan om vilken referensram, som

är den rätta, men när nu ändå den rätta lämnats, kan vi ju av personliga skäl inte upphöra att vara kristna, även om Kyrkan som organisation upphört att försöka utgestalta den av givna ordningen. Vi måste ju fortsätta att vara kristna och ta hand om de andra som är kristna. Vad skall vi då göra? Vi kan inte längre kompromissa och låtsas vara det vi inte är. Det är en oärlighet, att behålla en rad yttre tecken på samband med den av Kristus själv utsända Kyrkan, t.ex. en liturgi, en sorts ämbetsstruktur med präster och biskopar och vigningar av olika slag, sakramentsförvaltning, ett officiellt dogma (bekännelsen) osv. Liturgin är endast ett exempel på det med vilket vi faktiskt förleder världen att tro, att vi vill representera samma Kyrka, som Kristus och apostlarna sände ut. (K.D. har kanske överbetonat momentet med liturgin väl mycket genom att ta upp det i rubriken).

Om vi skall kunna lösa krisen och uppträda ärligt, måste vi ta konsekvenserna av det vi gjort, och det fullt öppet. Här spelar "ökenmotivet" en roll för Riesenfeld. Låt oss lägga av allt falsk sken. Behåll endast det med vilket man kan leva i tro på Kristus i den absoluta nödsituationen, läsandet och predikandet av Guds Ord och bönen. Ta bort allt det andra, organisationen, präst och biskopsämbetet, liturgin, nattvardsfirandet osv. Låt oss alla i Sv. Kyrkan helt upphöra med vår traditionella form och såsom ett försök under en interimspenod gå ut i öknen, avklädda allt och i botgörardräkt se på vår situation och då komma överens under bön och forskandet i Guds Ord, se vad vi gjort och se om vi vill ha det så eller om vi vill återvända eller om det finns ytterligare en möjlighet. Vi måste så att säga fungera som en grupp kristna, som befinner sig på en plats utan möjlighet till kontakt med den apostoliska Kyrkan, som t.ex. i Kommunistkina,

där ämbetet inte kan finnas på platsen och den kristna gemenskapen därför måste reduceras till en gemenskap med endast Ordet och bönen. En grupp kristna lekmän utan Kyrka, det är vad vi faktiskt är i och med 1958. I denna ökensituation kan vi låta både män och kvinnor gemensamt arbeta med Guds Ord och leda i bön, ty det är inte fråga om något ämbete, det rör sig inte om att tala "en te ekklesia" (1.Kor. 14,34), "didaskain" (1.Tim. 2,12).

Vad har man nu svarat på detta? Några har givetvis inte förstått vad det rör sig om, utan trott, att Riesenfeld nu ändrat sig i sakfrågan och menat att skriften utifrån sig själv kan leda till ett positivt krav på kvinnliga präster. Det är givetvis en omöjlighet för Riesenfeld. Men andra, som sett vad saken gäller, har gått i stort på två linjer. 1. Anhängare till reformen. De vill givetvis inte medge, att man brutit med den apostoliska traditionen och avvisar under hövliga former Riesenfelds förslag. 2. Motståndare till reformen. Dessa har ställt sanningsfrågan i centrum och menar då för det första, att man inte medvetet kan gå ifrån det man vet vara sanningen. Är det sant att Kristus instiftat en Kyrka med vissa kännetecken, får man inte skapa en kristusgemenskap med andra kännetecken av taktiska skäl. Det vore att göra detsamma som de vilka genomförde reformen 1958, dvs. av hänsyn till de ändrade tidsförhållandena och vår tids så kallat "annorlunda situation" bröt mot den nytestamentliga ordningen. För det andra menar motståndare till reformen, att de genom att icke acceptera 1958 års reform och genom att de på grund av den underliga kompromissform lagreformen fick, lagligen har rätt att vägra acceptera den, icke har brutit med den apostoliska ordningen. En präst, som vigs till prästämbetet idag, är ju fullt berättigad att vägra acceptera reformen. Om några skall dra conse-

kvenserna fullt ut, bör det vara de som accepterade beslutet. De bör gå ut i "öknen" och se om de vill stå fast vid den linjen eller ej. För de andra finns ingen anledning att göra bot på denna punkt (även om det på andra punkter förvisso finns skäl att göra bot t.ex. för kärlekslöshet och hårdhet i kampen).

Kanske kan det vara skäl att påpeka, att frågan om Rom hela tiden funnits i debattens marginal. Biskoparna Giertz, Herrlin och Sundkler har alla

tre i sina inlägg sett, att Rom till sist blir det enda alternativet till Sv. Kyrkan efter 1958 enligt Riesenfelds uppläggning. Det är närmast i detta sammanhang biskop Sundkler funnit anledning att påpeka, att även den romerska Kyrkan hyser en "liberal" falang inom sina murar och att Rom icke är en garanti för rätt lära. Jag skulle förmoda, att biskop Sundkler möjligen ser det så att frågan om den "rätta referensramen" för skriftens tolkning är mycket mer komplicerad och att (Fortsattes s. 112)

Læst:

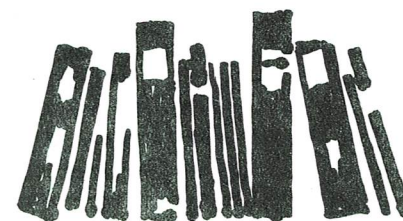
Gunnar Mølgaard: Kristentroens indhold. KFUM og KFUK. 36 sider. 2,00 kr.

I 10 bibeltimer gennemgås centrale afsnit i kristentroen. Det sker ud fra velvalgte bibeltekster. Sproget er letforståeligt. Indholdsmæssigt vidner hæftet om en sund bibeltroskab. Men jeg har en anke: Når der nu gennemgås væsentlige emner i den kristne tro, hvorfor kunne der så ikke blive plads til et enkelt kapitel, hvor sakramenterne fik en forsvarlig gennemgang? Dåben er dog omtalt under genfødselen, men skriftemålet er slet ikke nævnt, måske skal det søges under omvendelse. Og nadveren forekommer kun i en parentes på s.29 samt nævnes i forbindelse med gennemgangen af Ap.G. 2,46.

H. Steffensen: Kristentroens udfordring. KFUM og KFUK. 32 sider. 2,00 kr.

Dette hæfte rummer 10 bibeltimer for de ganske unge over Romerbrevets kap. 12-15. Hvert afsnit gennemgås ganske kort med gode spørgsmål, hvorefter hovedtanken sammenfattes under overskriften "Paulus siger", og under overskriften "Man siger" følger mange pudsige formuleringer, som skal ægge til modsigelse i sidste stykke "Hvad vi skal sige". Det er god pædagogik.

Anders Studsgård.

re-formatio

Nr. 7 NOVEMBER 1965 8. årgang

Anders Studsgård:	
Se, din konge kommer	102
H. C. Christensen:	
Kirkedagene i Randers	103
C. B. Hansen:	
Kommentar: Lindhardts tvangs-	
tanker	104
Edmund Jensen:	
Den kristnes adfærd (1)	106
Biörn Fjärstedt:	
Periskop: Frontförkortning	108
Anders Studsgård:	
Last: 2 pjecer fra KFUM & KFUK	111

R E - F O R M A T I O udsendes af en
kreds af præster i den danske kirke.

R e d a k t ø r (ansvh.): Sognepræst
B. Riisgaard, Rimsø pr. Voldby Djurs-
land. Telefon (06320577) Voldby 222.
I redaktionen iøvrigt: Pastor C. B.
Hansen, Dråby pr. Ebeltoft; kredit-
foreningsfuldmægtig Preben Kunst, År-
hus; pastor Sigurd Mejndor, Hyllested;
pastor O. Lund Pallesen, Kongens Lyng-
by; pastor Poul Ulsdal, Vejle.

E k s p e d i t i o n : Pastor Povl
Dahl, Ølby pr. Struer. Giro 8.81.42.
Telefon (078) Ølby 16.

Bladet kommer i mindst 8 årlige numre
og koster 12 kr. (studerende 10 kr.).

(Fortsat fra s. 111)

denna referensram därför inte finns
hos en bestämd Kyrka, utan att frågan
om Kyrkans enhet är det verkliga cru-
xet här.

Till sist bör kanske påpekas (med
anledning av K.D.'s referat), att de
sv. reformatörernas positiva syn på
kinnans behörighet att utöva prästäm-
betet givetvis åstadkommes med samma
sorts exeges genom vilken man får 1.
Kor. 14,34 och 1. Tim. 2,12 att bety-
da raka motsatsen mot vad där står,
dvs att kvinnan skall och bör tala i
församlingen och att hon skall och bör
uppträda som lärare i församlingen.

Debatten i Svenska Dagbladet varade
en vecka. Den var mycket nyttig så-
tillvida, att man försökte tala med
varandra om vad saken gäller, men någ-
ra praktiska konsekvenser lär den väl
inte få. Ingen grupp kunde acceptera
Riesenfelds alternativ. Läget torde
dessvärre förbli sådant det är. Debat-
ten väckte stort intresse men överhu-
vud ingen förvirring. Initierade hög-
kyrkliga kände faktiskt till Riesen-
felds tankegångar på privat väg sedan
flera år, även om man inte trott att
han skulle offentliggöra dem, ty Rie-
senfeld har tigit i officiella samman-
hang sedan 1958. Då genomförde han näm-
ligen för sin egen del den "frontför-
kortning", som han nu kastat fram som
en möjlighet för fler.

Biörn Fjärstedt.

P O S T V Å S E N E T

RESERVERET